пи, въз основа на подсъзнателно действащи критерии между тях се оформя чувство за йерархизация“[7].

Подобни логически „пируети“ и интерпретативни „салтоморталета“ – напред и назад, неизбежно провокират основателни въпроси и разгарят критицизма към лансираните и взаимоизключващите се в тях смислови пространства. Те налагат и съответни обяснения за мотивационната биография (осъдителна или оправдателна) на подобен аналитичен подход, защото оставят крайно противоречиво впечатление поне по две основни съображения.

Първо. Ако действително е налице подобен ефект във всекидневната комуникативност на ромите (принадлежащи към хетерогенни общности), то следователно теоретико-методологическият подход и методическият инструментариум на досегашните циганоложки изследвания (в т. ч. и проведените от самата Е. Марушиакова) се поставят под въпрос относно своите компетенции и прерогативи (поне в сферата на дискутираната тук проблематика). Понеже се оказват напълно „импотентни“ да установят, верифицират, осмислят, оценят и обяснят такава феноменология, която е непретенциозно и елементарно подвластна на прозренията на житейско-всекидневните рефлексии и перцепции на хора, дистанцирани от какъвто и да е научен ангажимент при среща с очевидното за тях и за демаскирането му.

Второ. Струва ми се, че лансирането на въпросните противоречиви тези е отражение и продукт на прекомерно и необосновано предоверяване на декларациите от оралната и вербалната комуникация с роми и частично, а не в дълбочина и по естеството ѝ, познаване на характера и особеностите на тяхната психика. Приемането (нерядко инструментално, съзнателно или несъзнателно) на предлаганата от циганите информация за „чиста монета“ вече е по-друг проблем, за който може и трябва да се търси отделно коригиращо решение.

Афиширането на своеобразна „апокалиптична прогноза и картина“ пред циганоложките търсения и възможности, базирано, от една страна, на обективното съществуване на йерархични корелации и, от друга, на субективната невъзможност по логически, теоретико-методологически и експериментално-теоретически път да се